

دکتر محمدجواد ایروانی عضو مجمع تشخیص مصلحت نظام در گفت‌وگو با کیهان بیان کرد تبعات پذیرش و اجرای FATF ضربه به معیشت مردم و تهدید امنیت ملی

موضوع اجرا یا عدم اجرای دستورات FATF یکی از مسائل مهم کشور است که پس از کش و قوس‌های فراوان، اینک به ایستگاه مجمع تشخیص مصلحت نظام رسیده و این نهاد باید تکلیف دو مورد مهم از این دستورات را مشخص سازد؛ لایحه پیوستن به کنوانسیون مبارزه با جرایم سازمان‌یافته فراملی موسوم به «کنوانسیون پالمو» و لایحه الحاق به کنوانسیون مقابله با تأمین مالی تروریسم (CFT). کنوانسیون‌هایی که برخلاف ظاهر و عنوان آن، ابزاری برای اعمال فشار بر کشورهای غیرهمسو با سیاست‌های غرب و در راس آنها آمریکا هستند. برای بررسی موضوع FATF و آثار آن با آقای دکتر محمدجواد ایروانی استاد دانشگاه، عضو مجمع تشخیص مصلحت نظام و وزیر اسبق اقتصاد و دارایی گفت‌وگویی انجام داده‌ایم که در ادامه می‌خوانید.

*ماهیت اصلی FATF به‌طور مختصر چیست؟

-موضوع «FATF کارگروه اقدام مالی» یک معاهده چند جانبه گروه ۷ کشور صنعتی است که توسط آمریکا و صهیونیست‌ها به صورت ابزاری علیه هر کشوری که همراهشان نباشد محدودیت وضع می‌کنند و در ایران برخی افراد با سیاسی کردن آن و عدم ورود به ماهیت و محتوا بحث‌های کارشناسی و حرفه‌ای را کنار می‌زنند. مثلاً طرح موضوع رجوع به رفتارندوم برای امری که در شرایط تحریم کاملاً در تضاد با منافع ملی است، امری حداقل ساده‌اندیشانه است.

*الزام به پذیرش برنامه اقدام ارائه شده توسط FATF آیا وجاهت قانونی دارد؟

-اصولاً جمهوری اسلامی ایران هیچ‌گاه به FATF نپیوسته که ۴۱ برنامه اقدام آنرا عملی سازد. وزیر اسبق اقتصاد صراحتاً هرگونه پذیرش را مشروط به رعایت قانون اساسی دانسته و اگر فردی کوچک‌ترین آشنایی با ادبیات روابط بین‌المللی داشته باشد می‌داند که حتی رؤسای جمهور کشورها نیز منوط به رعایت تشریفات قانونی، موافقت‌نامه‌ها را امضا می‌کنند و بدون انجام قوانین آمره هر

کشور توافقات هیچ اعتباری ندارد از نظر شکلی برخی ساده لوحانه استدلال می کنند چون قبلاً امضا کردیم - که اصلاً چنین نیست - بایستی هر ۴۱ اقدام فعلی FATF برای کشورمان را بدون طی تشریفات قانونی و در نظر گرفتن شرایط زدن زیر برجام توسط آمریکایی ها و وقت کشی اروپایی ها امضا کنیم .

*تبعات احتمالی پذیرش شرایط FATF چیست؟

-در شرایطی که ژنرال های آمریکایی تندرو پست های خزانه داری آمریکا را عهده دار می شوند و پدیده ای بنام جنگ مالی را در دنیا راه می اندازند و همزمان رسماً معاون خزانه داری آمریکا که یک ژنرال تندروی آمریکایی، برخلاف مقررات FATF، همزمان رئیس FATF می شود (ژنرال بلینگزلی) و هنگامی که کارگروه مرکب از ۳۷ کشور در مقابل دستورات اجرائی رئیس جمهور فاقد منطق و تعادل آمریکا که برخلاف مصوبات خودشان در شورای امنیت سازمان ملل و قواعد بین المللی تحریم های غیرقانونی را بر علیه ایران اعلام می کند و رذالت و پستی را به حدی می رساند که اقلام انسانی یعنی دارو و غذا را نیز تحریم می کند، FATF سکوت اختیار می کند و بر عکس علی رغم اجرای ده ها بند برنامه اقدام ۴۱ بندی (که سیر تشریفات برخی از آنها هم جای تأمل دارد FATF) (به وضوح می خواهد شفافیت کامل در مورد خرید نیازهای کشور برای دارو، غذا و تولیدات دیگر ایجاد تا آمریکا بلافاصله بانک ها و شرکت های طرف قرارداد ایران را علاوه بر شرکت های ایرانی به راحتی تحریم و تنبیه نماید کدام عقل سلیم و ایرانی با خردی در این شرایط تحریم غیرقانونی، منافع ملی ما را قربانی افکار رئیس جمهور آنارشیست آمریکا و گروه تندروی اطرافش و رژیم کودک کش صهیونیستی می نماید. این به منزله پاس به حریم مقابل برای زدن یک آبشار سوپر اسپک به زمین خودی و منافع ملی است.

*آیا FATF ابزاری مکمل تحریم ها است و می خواهند به وسیله آن تحریم را مؤثر کنند؟

-نکته مهم از منظر کارشناسی این است که آمریکا وقتی در بخشنامه طی اعلامیه رسمی صراحتاً در تفسیر و تعریف خود بیان می کند که هرگونه دور زدن تحریم Evade Sanctions یک نوع

پول شویی ارزیابی می شود! یعنی اینکه هم زمان با شفافیت مورد درخواست FATF ایران را به دلیل تأمین نیازهای غذایی، دارویی و تولیدی خود به پول شویی (که در ماهیت و از نظر قواعد بین المللی ناظر به درآمدهای غیرقانونی خرید و فروش مواد مخدر و قاچاق انسان و...) متهم و به این بهانه واهی کشور را به اتهام پولشویی به شورای امنیت ببرند. آیا افرادی که پرچم موافقت با FATF و محدودیت های غیرقانونی در شرایط تحریم را بلند می کنند می دانند که نوعی گل به خودی است؟! اتفاقاً شرایط بازار و کسب و کار با جلوگیری از هرج و مرج واردات بی رویه و هم چنین برخورد با قاچاقچیان و متخلفان اقتصادی و توجه به تولید که جان مایه اقتصاد مقاومتی است، نرخ ارز سقوط کرده و بار دیگر ثابت شد که تصمیمات داخلی ریشه مشکلات است و اگر حداقل نظارت را (که رها شده) بر قرار شود حداقل معیشت تأمین و کسب و کار و تولید رونق پیدا می کند. اتفاقاً با استفاده از ارز ۴۲۰۰ تومان و استفاده از استارت آپ ها و کارت ملی می توانیم اقلام معیشتی مهم را به راحتی در اختیار آحاد جامعه قرار دهیم و برعکس اگر ارز ۴۲۰۰ تومان را به بهانه مقابله با رانت از اقلام معیشتی و دارویی حذف کنیم حتماً تورم افسارگسیخته دوباره حاکم می شود و سرمایه اجتماعی را در اوج دشمنی اقتصادی وحشی های کاخ سفید از بین می بریم. آرای مجمع تشخیص در جهت تقویت و تمکین به FATF و رادیکال های خزانه داری آمریکا و تقویت بی قاعدگی در موازین حقوق بین الملل نخواهد بود. قطعاً از بین رفتن تحریم ها ابتدایی ترین حرکت برای بررسی چگونگی اجرای هر نظم جدید، آن هم به طور مساوی برای همه اعضای جامعه جهانی است.

*اقداماتی که در برابر حرکت های فراقانونی و خارج از عرف بین المللی آمریکا باید انجام بدهیم چیست؟

- اگر آمریکایی ها جنگ مالی را اختراع کرده و جنگ اقتصادی، تجاری را در سطوح کالائی، تعرفه ای، نقل و انتقال مالی گسترش داده و کشورهای گوناگون از قبیل روسیه، چین، ونزوئلا، کره شمالی، سوریه و اخیراً ترکیه را تهدید می کنند ما نبایستی تسهیل گر در این حوزه باشیم بایست؛

اول — حداقل یک سوم کارشناسان مالی اتاق جنگ خزانه‌داری آمریکا کارشناس برجسته مالی و حقوقی در اتاق مقابله با تروریسم در وزارت امور اقتصادی و دارایی — خزانه‌داری کل کشور داشته باشیم.

دوم - راه‌های مصونیت و چاره‌جویی برای نقل و انتقالات مالی، نظیر روشهای تبادل تهاتری و BTC، روش‌های تهاتری چندجانبه در دستور کار قرار و عمل نماییم.

سوم — پیشنهاد مشخص راهبردی من این است که در نهایت جهان به یک ساخت جدید مالی مثلاً گروه «اقدام مالی منصفانه و عادلانه» نیاز دارد که از چند کشور که در «سبد سهام» مبادلات تجاری ما وزن خوبی دارند و اتفاقاً بخش مهمی از اقتصاد جهان را تشکیل می‌دهد، طراحی و تشکیل و سپس به تدریج به سایر کشورها گسترش یابند.

چهارم — پاشنه آشیل آمریکا جهان‌روایی دلار پولی ملی آن است و هر قدر در سال‌های اخیر تحریم‌های تجاری و عملیات ژانگولری مالی و اقدامات فراقانون بین‌المللی آمریکا بیشتر شده است. این نقطه ضعف بزرگ مالی آمریکا نمایان تر شده است.

*در مورد آسیب‌پذیری آمریکا در موضوع دلار توضیح بیشتری بفرمایید.

-طرح موضوع اینکه دیگر دلار آمریکا هم زمان نمی‌تواند نقش و وظیفه وسیله ذخیره‌داری و یا وسیله نقل و انتقال معاملات تجاری جهان را (صرف‌نظر از نوسانات ارزش دلار به عهده بگیرد) به دلیل بازی وحشی و ویرانگر تحریمی، تضعیف این نقش‌ها را آشکار ساخته است و حتی در داخل آمریکا سیاست‌گذاران شورای روابط خارجی را نگران کرده است. ایالات متحده آمریکا با این جنجال‌های روزمره تجاری، مالی، اقتصادی در واقع ضربه بزرگ به نقش جهان‌روایی دلار و اقتصاد آمریکا می‌زند زیرا رانت عظیم اقتصاد آمریکا که هر زمان هر قدر که هزینه داشت (بخوانید ناکارایی‌های اقتصادی و عدم تعادل‌های بودجه‌ای) با چاپ اوراق آتی خزانه و فروش آن کسری را تأمین کند، ناظر به نیاز رشد روزافزون تجارت بین‌المللی به وسیله پرداخت بین‌المللی (عمدتاً دلار) بوده است و با تضعیف این نقش سهمگین‌ترین ضربه به رژیم آمریکا وارد می‌شود ترامپ پیش‌قدم این تضعیف است تصور کنید سایر کشورها با استفاده محدود یا عدم استفاده از دلار در معاملات خود

چگونه برگشت این دلارها به داخل اقتصاد آمریکا سقوط آزاد دلار را رقم می‌زنند و چه تورم و مصیبت اقتصادی برای اقتصاد ملی آمریکا فراهم می‌آورند.

* روندهای آتی جهانی را چگونه ارزیابی می‌کنید این تحولات تا چه حد قدرت آمریکا را به چالش می‌کشد؟

- آینده بستر تحولات مهمی است شرایط اقتصاد جهان در حال تغییر مهمی است چینی‌ها در اسناد راهبردی خود ۲۰۲۵ را آغاز رسمی برتری اقتصادی خود بر آمریکا تعریف کرده‌اند و مبادلات گاز پنجاه میلیارد دلاری با روسیه را به مدت سی سال با ارز ملی روسیه و غیراز دلار عملیاتی کرده‌اند. صاحب‌نظران معتقدند گسترش ارزشهای دیجیتال و رمزینه ارزها و بستر بلاک چین دلار را کنار می‌زند و نقش سنتی موجود نقل و انتقالات ارز جهان را رقیق می‌کند تحول عظیم سال‌های آتی در کسب و کارها و نقل و انتقالات پولی بین‌المللی در راه است که بایستی ما از مزایای آن استفاده ولی مشکلات آنرا مدیریت کنیم و به جای اینکه یک باره آنها را تعطیل کنیم دریابیم آیا با منابع عظیم دانشی و جوانان کشور ما تهدید است یا فرصت که بایستی بررسی، مدیریت و قانون‌مند شود .

* با توجه به این روندها، چه توصیه‌ای دارید؟

- تا رفع تحریم‌های غیرقانونی اقدامات قبلی ایران که اتفاقاً گام‌های قابل توجهی بوده بایستی توسط تیم مالی مذاکره‌کننده ایران مطرح و به رخ آنان بکشد و رفع تحریم‌ها را که جنایت بشری است (در مورد غذا و دارو) مطرح نماید. فراموش نکنیم اجرای چشم بسته همه موارد FATF موجب ضربه به معیشت مردم می‌شود و عمده مشکلات اقتصادی فعلی مربوط به تصمیمات اقتصاد داخلی و ناظر به رها سازی سیستمها و نظارت‌ها است و نه عدم الحاق به FATF. در حالی که کالاهای اساسی و راهبردی بایستی به طریقه الکترونیکی و توسط استارت‌آپ‌ها به قیمت نازل و دلار ۴۲۰۰ تومان به دست مصوب‌کننده نهائی برسد با انبوه نیروی جوان دانشمند و استارت‌آپ‌ها چرا باید آنها خدمات خود را به کشورها و اقتصادهای دیگر بدهند ولی ما استفاده نکنیم و به جای آن افزایش منظم نرخ ارز را که موجد مشکلات جدید فراوانی است دامن بزنیم. چرا باید نظارت را تعطیل کنیم و به بهانه اینکه توان نظارت و جدیت نداریم اقتصاد لیبرالی را حاکم کنیم. ضمناً ترکیب اصلی تیم ایران بایستی

کارشناسان مالی باشند تا بتوانند به خوبی استدلال کرده و مذاکرات را به خوبی پیش ببرند ولی متأسفانه تاکنون کارشناسان سیاسی که درک روشنی از مسائل و پیامدهای مالی ندارند در رابطه با این موضوع فعال، اصرار و پیگیری می کنند.

*در مورد نقش مجمع در مصون سازی کشور از آسیب های FATF را چگونه ارزیابی می کنید؟
-البته مجمع ماهیتاً تحت تأثیر جریان سازی سیاسی قرار نمی گیرد و در جلسه مشترک اخیر کمیسیون ها مقرر شد پاسخ یازده سؤال ارسالی به دولت مکتوباً دریافت شود تا به روشن شدن موضوع برای تصمیم گیری و هم زمان تنویر افکار عمومی کمک کند .